

Stockholm
2025-05-13

Yttrande över delbetänkandet Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk SOU 2024:91

Yttrandet inleds med en kort sammanfattning, därefter följer Bergvik Skogs Östs (BSÖ) synpunkter på respektive förslag utifrån betänkandets disposition.

Sammanfattning av Bergvik Skog Östs synpunkter på delbetänkandet

Utredningen har en god ambition i att adressera problemen kring rättssäkerhet och förutsägbarhet i brukandet av skogen. Detta är grundläggande inte bara för markägarens vilja att investera i produktion utan även för viljan att investera i naturvård. Dock känns utredningens analys av finansiella konsekvenser snarast överdrivet optimistisk. BSÖ ser därmed en risk att det inte kommer att tillföras tillräckliga resurser från staten för att kunna realisera förslagen i utredningen. Eller en risk att förslagen genomförs med otillräckligt budgettillskott med följd att dagens situation till viss del förvärras genom försvårat myndighetsarbete, ytterligare väntetider och en fortsatt oklar situation vad avser rättssäkerhet och förutsägbarhet.

Kapitel 5 Tydliggörande av samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken

BSÖ ställer sig i grunden positivt på att särskilja avverkningsanmälan enligt skogsvårdslagen från samråd enligt miljöbalken eftersom det förtydligar gränsen mellan åtgärder som kräver mer resurser från myndigheter och verksamhetsutövare och de åtgärder som inte gör det.

BSÖ anser att det är otydligt hur förslagen kommer att samspela med artskyddet utifrån den artskyddsutredning som är under framtagande. Detta är en mycket viktig fråga eftersom skydd för och hänsyn till enskilda hotade arter anses vara den största konfliktytan idag. Otydligheten försvårar ställningstagandet kring förslaget för den uttömmande listan.

Det är viktigt att den framtagna listan är så pass uttömmande att den tydligt pekar ut potentiellt skyddsvärda skogar från icke skyddsvärda produktionsskogar. BSÖ ser svårigheter i att få fram en sådan lista. Dels för att det i utredningen saknas tydliga skrivningar hur arbetet ska ske. Dels på grund av intressenters förväntningar, om dessa inte är uppfyllda ser BSÖ en risk att det skapas ytterligare konflikter i skogsbruket där skogsbrukare ställs mot intresseorganisationer ute i skogen.

BSÖ ser här även behovet av att myndigheter tar ansvar för geografiska prioriteringar i listan och att om möjligt detta görs i kombination den kunskapssammanställning som Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket gör, samt de habitatmodeller som nämns i utredningen.

BSÖ ser positivt på förslaget att häva sekretess för skyddsklassade arter för markägare.

BSÖ anser det tveksamt att ansvaret helt åläggs på markägaren för avgörandet mellan avverkningsanmälan och samråd. Det är svårt att se vilka konsekvenser fel beslut skulle medföra för en enskild markägare.

Kapitel 6 Arealgräns för krav på underrättelse om avverkning

BSÖ instämmer i förslaget att inte ändra arealgränsen för krav på avverkningsanmälan. Detta med anledning av att kopplingen till EU:s krav- och kontrollfunktioner kan riskera att andra kontrollsystem måste införas.

Kapitel 7 Övriga åtgärder med krav på underrättelse

BSÖ instämmer med förslaget att uttag av GROT inte ska omfattas av kravet på underrättelse. Likaså instämmer BSÖ med förslaget att ta bort dikesrensning från listan med samrådspliktiga åtgärder baserat på att dikesrensning omfattas av miljöbalken.

BSÖ ser även positivt på att maskinell gödsling, maskinell askåterföring samt framdragande av skogsbilvägar längre än 300 m ska omfattas av underrättelseplikten enligt skogsvårdslagen.

Kapitel 8 En ny syn på ädellövskog

BSÖ stödjer utredarens förslag kring ädellöv. Dels för att förslagen är underlättande, dels för att formuleringarna är framåtsyftande och förslagen sätter en mer positiv klang på ädellöv, mer fokus på möjlighet mindre på förbud.

Däremot ställer BSÖ sig frågande till huruvida det kommer att finnas tillräckligt med finansiering för att hantera förslaget.

Kapitel 9 Hantering av underrättelser om skogliga åtgärder

BSÖ är i grunden positivt inställd till alla förslag som kan skapa regelförenklingar och även effektivisera Skogsstyrelsen arbete. Baserat på att den största andelen avverkningsanmälningar inte behöver någon ytterligare tillsyn så torde förslaget kunna medföra att systemet kan effektiviseras både för markägare och myndighet när resurser läggs på mer komplicerade områden. Därutöver kan förslaget ge positiva effekter på kvaliteten på avverkningsanmälningar: när hanteringstiden är effektiv kan avverkningsanmälningar vara kompletta och tydliga redan när de skickas in.

BSÖ ser dock att förslaget kräver ytterligare förbättring av det existerande automatgranskningssystemet för att verkligen kunna sälla bland inkommande avverkningsanmälningar. BSÖ anser att detta i synnerhet är viktigt för att undvika en ny praxis att avverkningsanmälda områden alltid följs av anmälan för tillsyn.

BSÖ ställer sig positiva till förslaget att förtydliga i skogsvårdslagen att Skogsstyrelsen inte har någon skyldighet att agera på underrättelser enligt 14 § i skogsvårdslagen.

Kapitel 10 Kostnadsfördelning för kunskapsinhämtning

BSÖ ser mycket positivt på att det inte enbart är markägaren som ska bekosta kunskapsinhämtning, behovet av information och förväntningar från samhället är under förändring och det finns därför skäl att återspegla detta i kostnadsfördelningen.

BSÖ ser även att det finns ett behov av större ansvarstagande från myndigheter för kunskapsinhämtning i ett förebyggande syfte samt i ett större landskapsperspektiv som inkluderar allt från populationsdynamik till fastighetsöverskridande prioriteringar.

BSÖ ställer sig dock frågande till huruvida det kommer att finnas tillräckliga finansiella resurser för att hantera förslagen.

Kapitel 11 Alternativa tillsynsmodeller

BSÖ håller med om utredarens slutsatser när det gäller alternativa tillsynsmodeller.

Kapitel 12 Tillsynen över artskyddsfrågor i skogen

BSÖ ser ett stort behov av förenkling vad gäller hanteringen av artskyddsfrågor, därför är BSÖ positivt inställda till förslagen.

Kapitel 13 Domstolsprocesser

BSÖ ser positivt på samtliga förslagen vad gäller domstolsprocesser, i synnerhet att Skogsstyrelsen ska kunna vara part i mark- och miljödomstolen.

Kapitel 14 Ersättningsmodell

BSÖ ser det som grundläggande att markägare ska få ekonomisk vid inskränkningar i skogsbruket därför är BSÖ positivt inställda till förslaget om ny ersättningsmodell.

Däremot ser BSÖ utifrån tidigare erfarenheter en stor risk att anslagna budgetmedel för skydd av skogsmark inte kommer att räcka till. Det finns därmed en överhängande risk att avsaknaden av tillräckliga medel i stället ytterligare kommer att förlänga de väntetider och osäkerheter som vi redan har vid långdragna reservatsbildningar. BSÖ har redan betydande arealer i träda, vissa sedan 2012, på grund av reservatsplaner initierade av länsstyrelserna där staten inte kan erbjuda vare sig ersättningsmark eller finansiell ersättning.